

Õiguskantsler

Teie 07.01.2014 nr

Meie 07.02.2014 nr 6-1/140171/1400614

**Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta
Maaomaniku õigused väikeulukijahi korraldamisel**

Lugupeetud []

Tänan Teid mulle saadetud avalduse eest, milles tõstasite küsimuse maaomanike õigusest oma kinnisasjal väikeulukite jahti korraldada.

Selgitasite oma kirjas, et Teie arvates ei ole õige Keskkonnaministeeriumi jahiseadusele (edaspidi *JahiS*) antud tõlgendus, mille kohaselt antakse jahipiirkonna kasutusõigusega vastavale kasutajale suurulukite küttimise kõrval ka automaatselt õigus väikeulukitele jahti pidada. Teie arvates kitsendab see tõlgendus liigselt maaomanike huve, kuna ei võimalda maaomanikul täies mahus rakendada *JahiS* § 6 punktis 1 sätestatud õigust korraldada oma maal ise väikeulukijahti. Teie hinnangul muutuks olukorras, kus jahipiirkonna kasutajal tekiks kasutusõiguse saamisel automaatselt õigus pidada jahti ka väikeulukitele, ühtlasi sisutühjaks *JahiS* § 6 punktiga 2 maaomanikele antud õigus sõlmida kokkuleppeid jahindustegevuse korraldamiseks oma kinnisasjal. Samuti muutuks sellise tõlgenduse korral vastuoluliseks *JahiS* § 22 lg 3 p 1, mille kohaselt otsustab väikeuluki küttimismahu igal jahiaastal oma kinnisasja piires maaomanik. Viitasite ka *JahiS* §-le 5, mille järgi on jahipiirkond suurulukijahi pidamiseks moodustatud ala. Teie arvates tuleneb juba sellest sättest, et jahipiirkonna kasutaja ei saa jahipiirkonna kasutusõiguse loaga ühtlasi õigust pidada jahti väikeulukitele.

Tutvusin menetluse käigus Teie viidatud Keskkonnaministeeriumi 09.12.2013 kirjaga¹, jahiseaduse väikeulukite küttimist puudutava regulatsiooni ning jahiseaduse eelnõu seletuskirjaga. Selle pinnalt jõudsin – sarnaselt Keskkonnaministeeriumi antud tõlgendusega – seisukohale, et jahipiirkonna kasutusõiguse saaja võib pidada suurulukite kõrval jahti ka väikeulukitele, ilma et maaomanikud talle selle õiguse täiendavalt andma või loovutama peaksid. Samas ei piira jahiseaduse selline regulatsioon minu arvates ülemääraselt maaomanike õigusi ise oma maal väikeulukitele jahti pidada, jahipiirkonna kasutajaga ning kolmandate isikutega väikeulukite küttimiseks lepinguid sõlmida; samuti säilib maaomanikel võimalus jahipiirkonna kasutajale oma maal jahipidamiseks tingimusi seada või soovi korral jahipidamine hoopis keelata. Selgitan Teile oma põhjendusi järgnevalt mõnevõrra pikemalt.

¹ Keskkonnaministeeriumi 09.12.2013 kiri nr 13-1/13/10634-1.

JahiS § 5 sätestab: „Jahipiirkond on suurulukijahi pidamiseks moodustatud ala, mille jahimaa pindala ühes ringpiiris on vähemalt 5000 hektarit.” Mõõnan, et selle sätte sõnastus võib olla mitmeti mõistetav ja seeläbi ehk mitte kõige õnnestunud. Ometi ei nähtu minu hinnangul ei jahiseaduse eelnõu seletuskirjast ega ka jahiseaduse ülejäänud sätetest tervikuna, et JahiS §-i 5 sõnastuse eesmärk oleks olnud piirata jahipiirkonna kasutaja jahipidamisõigus üksnes suurulukitega.

Viitan esmalt, et ka eelmises, enne 01.06.2013 kehtinud jahiseaduses sisaldus jahipiirkonna mõistet käsitlev säte. Nimelt sätestas eelmise jahiseaduse kuni 31.05.2013 kehtinud redaktsiooni § 6, et jahipiirkond on jahimaa, mille pindala ühes ringpiiris on vähemalt 5000 hektarit. Eelmise jahiseaduse regulatsiooni kohaselt ei olnud jahipiirkonna kasutusõigus piiritletud üksnes suurulukite jahiga, vaid hõlmas nii suur- kui väikeulukeid. Vaatamata sõnastuslikule muutusele hetkel kehtiva jahiseaduse jahipiirkonna mõiste määratluses (s.t lisatud on viide suurulukijahile), ei nähtu jahiseaduse ettevalmistavatest materjalidest, et seadusandja tahe oleks olnud jahipiirkonna kasutusõigust võrreldes varem kehtinud regulatsiooniga oluliselt kitsendada (s.t piirata kasutusõigust üksnes suurulukitega). Otse vastupidi – kehtiva jahiseaduse eelnõu seletuskirjas on selgesõnaliselt öeldud, et „[j]ahipiirkonna kasutusõiguse loaga antakse õigus jahipiirkonna kasutamiseks, sh õigus küttida suur- ja väikeulukeid ning kohustus teostada jahilukite seiret.”² Selline tõlgendus ei ole minu hinnangul vastuolus ka Teie viidatud JahiS § 22 lg 3 punktiga 1. Nimetatud punkt näeb küll ette, et *oma kinnisasja piires* otsustab igal jahiaastal väikeuluki küttemismahu maaomanik, kuid samas näeb JahiS § 22 lg 3 p 2 täiendavalt ette, et *jahipiirkonnas* otsustab väikeuluki küttemismahu igal jahiaastal jahipiirkonna kasutaja, kui just maaomanik ei ole sellele piiranguid seadnud. Seejuures ei ole jahiseaduse ega selle alusel kehtestatud jahieeskirjaga seatud väikeulukite küttemisele arvulisi piiranguid, mis võiksid omakorda maaomaniku võimalust oma kinnisasja piires väikeulukite küttemismahtu määrata kuidagi kitsendada.³

Kehtiva jahiseaduse eelnõu seletuskirja pinnalt võib järeldada, et pigem on JahiS § 5 sõnastuse eesmärk kinnitada üht jahiseaduse olulistest lähtekohtadest, mille kohaselt ei või suurulukeid küttida mitte igauks iseseisvalt oma kinnisasja piires, vaid suurulukitele võib pidada jahti üksnes riigi moodustatud jahipiirkonnas, mille pindala peab olema vähemalt 5000 hektarit.⁴ Jahipidamine suuremas piirkonnas on eelnõu seletuskirja kohaselt vajalik ulukite asurkonna sihipärase kaitse ja ohjamise korraldamiseks.⁵

Minu eeltoodud seisukoht ei muuda aga minu hinnangul sisutühjaks Teie viidatud JahiS §-s 6 sätestatud maaomanike õigusi. Maaomanikul on jätkuvalt võimalik ise oma kinnisasjal väikeulukitele jahti pidada, samuti sõlmida kokkuleppeid jahipidamise korraldamiseks oma kinnisasjal nii jahipiirkonna kasutajaga kui ka kolmandate isikutega, kellele maaomanik ise oma maal väikeulukite jahipidamise õiguse anda või müüja soovib. Samuti võib maaomanik JahiS § 6 p 3 kohaselt seada jahipiirkonna kasutajale oma maal jahipidamiseks tingimusi, sh väikeulukite küttemisega seotud tingimusi. Sellist tõlgendust kinnitavad juba eespool viidatud JahiS § 22 lg 3 p 2, mis sätestab, et väikeulukite küttemismahu otsustab jahipiirkonnas selle piirkonna kasutaja, *kui maaomanik ei ole seadnud piiranguid*; samuti JahiS § 40 lg 4, mis näeb ette, et jahipiirkonna

² Vt jahiseaduse eelnõu (351 SE) seletuskiri, lk 2. Kättesaadav arvutivõrgus: www.riigikogu.ee.

³ Keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri” § 4 sätestab küll väikeulukite jahiajad, lubatud jahipidamisviiside kasutamise ning jahikoeraga jahipidamise ajad ja tingimused, kuid ei näe sarnaselt suurulukite küttemismahtude piirangutele ette samalaadseid piiranguid väikeulukite osas.

⁴ Samas, leheküljed 2, 5 ja 8.

⁵ Samas.

kasutaja on kohustatud kehtiva jahitunnistuse alusel andma tasuta jahiloa väikeulukite kütamiseks oma kinnisasjal jahti pidavale maaomanikule või tema määratud isikutele.

Eeltoodud arutluskäiku arvesse võttes ei tuvastanud ma avaldusalusel juhul jahiseaduse väikeulukijahti puudutava regulatsiooni vastuolu põhiseadusega.

Selle tõdemusega lõpetan käesoleva menetluse. Mul on kahju, kui minu seisukohad ei pakkunud Teile oodatud lahendust, kuid loodan siiski, et minu selgitustest on Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Hent Kalmo
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Merike Saarmann 6938437
Merike.Saarmann@oiguskantsler.ee